

۳ - نگاه‌های به صنعت فولاد کره جنوبی (۲)

انتظار می‌رود که در سال ۱۹۸۷، میزان تولید فولاد خام کره جنوبی حدوداً ۱۱ درصد افزایش یافته و به ۱۶۳۷۰۰۰۰ تن بالغ گردد. بر طبق برآوردهای "اتحادیه آهن و فولاد کره جنوبی" (KISA)، تولید فرآورده‌های نهائی فولاد نیزبا ۸/۶ درصد افزایش به ۱۶۱۷۲۰۰۰ تن میرسد. هرچند احتمالاً "میزان واردات فرآورده‌های نهائی فولاد حدوداً ۱۰/۷ درصد افزایش می‌یابد و از ۱۲۲۰۰۰۰ تن مربوط به سال ۱۹۸۶ به ۱۳۵۰۰۰۰ تن در سال ۱۹۸۷ بالغ میشود، لکن صادرات فرآورده‌های فولاد تنها ۳ درصد فزونی می‌یابد و به ۵۹۰۰۰۰۰ تن میرسد. این در حالی است که افزایش صادرات در سال ۱۹۸۶ برابر با ۱۰/۱ درصد بود و جمع فروشهای خارجی فولاد نیز به ۵۷۲۹۰۰۰۰ تن بالغ گشت.

دست‌اندرکاران فولادسازی ژاپن ادعا میکنند که صادرات فرآورده‌های طولی فولاد با ارزش افزوده در سطح پائین کره جنوبی - نظیر انواع مقاطع فولادی و انواع میلگرد - بر میزان فروش این فرآورده‌ها در بازار داخلی ژاپن تاثیر منفی گذاشته است. مقامات مجتمع فولاد سازی "نیپون استیل" ژاپن خاطر نشان ساخته اند که رقابت فزاینده از سوی کشورهای کره جنوبی، تایوان، برزیل و دیگر کشورهای تازه صنعتی شده، یکی از دلایلی است که موجب شد، این مجتمع مصمم گردد تا یک برنامه بازسازی عظیم تدوین نماید. شایان ذکر است که صادرات فولاد کره جنوبی به ژاپن حدود ۱۸ درصد از کل واردات فولاد این کشور را شامل میشود. لکن با توجه به این موضوع که حجم واردات فولاد ژاپن تنها برابر با ۳ میلیون

تن صادرات فولاد آن نیز معادل با ۳۰ میلیون تن در سال است، چنانچه شکوائیه‌های موج‌بنظر نمی‌رسد.

در سال ۱۹۸۶، میزان تولید فرآورده‌های طولی فولاد کره جنوبی به ۶۷۰۵۰۰۰ تن بالغ گشت. از مقدار مذکور حدوداً "۱۹۶۵۰۰۰ تن (حدود ۲۹ درصد) به صادرات اختصاص یافت. میزان واردات نیز به ۴۰۸۰۰۰ تن رسید. انتظار می‌رود که میزان تولید فرآورده‌های طولی فولاد کره جنوبی در سال ۱۹۸۷ به ۷۱۰۱۰۰۰ تن بالغ شود و صادرات این نوع فرآورده‌های فولاد نیز در حد میزان صادرات سال گذشته، باقی بماند. در این صورت، سهم صادرات برابر با ۲۷ درصد خواهد بود و میزان واردات این نوع فرآورده‌ها نیز احتمالاً به ۴۲۴۰۰۰ تن فزونی خواهد یافت. در تحت چنین شرایطی مقامات کره جنوبی می‌توانند به طرح این سؤال مبادرت ورزند که: "افزایش شدید صادرات کجا و بر چه مبنایی است؟".

همین مسئله در مورد فرآورده‌های تخت فولاد کره جنوبی نیز مطرح می‌باشد. چرا که در سال ۱۹۸۶ میزان صادرات این نوع فرآورده‌های فولاد کره جنوبی به ۴۶ درصد از ۷۸۲۰۰۰۰ تن تولید آنها بالغ گردید. پیش‌بینی می‌شود که در سال ۱۹۸۷ نیز میزان صادرات فرآورده‌های مذکور به ۴۴ درصد از ۸۸۰۴۰۰۰ تن تولید مورد انتظار، بالغ شود.

هرچند با توجه به سطح شایان توجه تقاضای داخلی برای فرآورده‌های فولاد، حدبالاتی صادرات فولاد غیرمحمتمل بنظر می‌رسد، تحلیل گسران صنعت فولاد تا کید بر آن دارند که روند جاری یک روند موقت است (لااقل برای تمام تولیدکنندگان فولاد بجز مجتمع "پوسکو"). پیش‌بینی‌های مربوطه نیز موید همین نظر است.

"موسسه تحقیقات اقتصادی و تکنولوژیکی کره جنوبی" (KIET)، در گزارش خود پیش‌بینی نموده است که بین سالهای ۱۹۸۵ و ۱۹۹۰، تولید

فولاد خام کره جنوبی سالانه حدوداً "۵/۶ درصد افزایش خواهد یافت و سپس بین سالهای ۱۹۹۱ و ۲۰۰۰، میزان افزایش سالانه به حدود ۳/۹ درصد تنزل پیدا خواهد کرد. همچنین صادرات فرآورده های فولاد نيز طی سالهای پایانی دهه جاری بطور متوسط ۴/۷ درصد فزونی خواهد یافت و سپس تا پایان قرن حاضر، حد افزایش به سالانه ۱/۱ درصد کاهش میابد. قابل ذکر است که توافق مجتمع فولاد سازی "پوسکو" با مجتمع فولاد سازی "یو.اس.اکس" ایالات متحده - مبنی بر عرضه کویل حاصل از نورد گرم به واحد فولاد سازی "پیستزبورگ" - بخشی از صادرات کره جنوبی به آمریکا محسوب گردیده است.

از سوی دیگر در بلند مدت، در صورت تحقق پیش بینیهای محافظی مختلف صنعت فولاد، کره جنوبی با مشکل حاد عرضه فرآورده های فولاد روبرو میگردد که در نتیجه امکان داردا این کشور مجدداً "به یک واردکننده عمده فرآورده های فولاد تبدیل شود.

در این میان، پیش بینی گردیده است که سطح تقاضای داخلی برای فولاد (شامل فولاد تامين شده از طریق واردات) نیز به ۲۳/۷ میلیون تن در سال ۱۹۹۰ و ۳۴/۹ میلیون تن در سال ۲۰۰۰ فزونی یابد.

با فرض اینکه آندسته از تولیدکنندگان فولاد کره جنوبی که از روش کوره قوس الکتریکی بهره میگیرند بتوانند با ثابت نگه داشتن تاسیسات خود همبدرت به افزایش میزان بهره وری از ظرفیت تولیدی نمایند، در این صورت میزان تولید فولاد این بخش به حدود ۶ میلیون تن در سال خواهد رسید. در هر حال، دولت کره جنوبی نشان داده است که با برپایی مجتمع فولاد سازی "پوسکو" برای این عقیده میباشد که تولید از طریق روش "کنورتور اکسیژن" (LD) همبملاحظه مصرف انرژی و هم از نقطه نظر مصرف مواد اولیه، مقرون به صرفه تر است. در نتیجه، در این مرحله از توسعه

کره جنوبی، دولت این کشور را حتماً لا "مشوق توسعه و گسترش قابل ملاحظه ظرفیت فولادسازی واحدهای کوچک نخواهد بود.

در رابطه با مجتمع فولادسازی "پوسکو"، مقامات این مجتمع اعلام نمودند که عملیات برپائی واحد جدید ۲/۷ میلیون تنی موسوم به "کوانگ یانگ بی" در ماه آو ریل به اتمام رسیده است. این امر موجب گردید تا ظرفیت تولید فولاد خام مجتمع مذکور به ۱۱/۸ میلیون تن در سال افزایش یابد. قرار است که تا ماه اوت سال ۱۹۸۸، مرحله دوم طرح توسعه واحد "کوانگ یانگ" به بهره برداری برسد که در این صورت کل ظرفیت فولادسازی "پوسکو" به ۱۴/۵ میلیون تن فزونی پیدا میکند.

از سوئی دیگر، مقامات مجتمع فولادسازی "پوسکو" اعلام نموده اند که در حال برنامهریزی طرحی جهت مرحله سوم توسعه واحد "کوانگ یانگ" میباشند، لکن هنوز تصمیمی مبنی بر میزان افزایش ظرفیت تولیدی این مرحله، اتخاذ ننموده اند. معذاً در اوایل دهه ۱۹۷۰، که دست اندرکاران مجتمع "پوسکو" در مورد برپائی دومین مجتمع زنجیره ای خود مشغول تصمیم گیری بودند، اولویت نخست به برپائی واحدی داده شد که بتواند سالانه حدود ۱۰ میلیون تن فولاد خام تولید نماید. در حال حاضر اعتقاد متخصصین ذیربط این است که مراحل سوم و چهارم توسعه واحد "کوانگ یانگ" هر یک حدود ۲/۷ میلیون تن بر ظرفیت فولادسازی مجتمع "پوسکو" خواهد افزود. لازم به تذکر است که در واحد "پوهانگ" وابسته به مجتمع "پوسکو"، فضای کافی جهت افزودن یک کوره بلند دیگر در دسترس نیست. بنا بر این، اگر دست اندرکاران "پوسکو" نیز مایل به چنین اقدامی باشند عملاً انجام آن در این واحد غیر ممکن است.

با توجه به توضیحات مذکور میتوان چنین نتیجه گرفت، که در اوایل دهه ۱۹۹۰، ظرفیت تولید فولاد خام مجتمع "پوسکو" به ۱۹/۹

میلیون تن فزون‌تری خواهد یافت. خط مشی دائم‌دست‌اندرکاران "پوسکو" این بوده است که میزان صادرات فرآورده‌های فولادمیبا یدبه اندازه‌ای باشد که هزینه‌های مربوط به واردات مواد اولیه مورد احتیاج این مجتمع را تا مین‌سازد. در حال حاضر مقدار مذکور شامل ۳۵ تا ۳۰ درصد تولید سالانه میشود.

با فرض آنکه ظرفیت فولادسازی "پوسکو" به ۱۹/۹ میلیون تن افزایش یابد، در این صورت مقدار فولادی که در اوایل دهه آینده جهت عرضه به بازار داخلی در دسترس خواهد بود میبا ید چیزی بین ۱۳/۹ و ۱۴/۹ میلیون تن باشد. البته با تداوم کاهش سطح قیمت مواد اولیه مورد نیاز صنعت فولاد، حد مذکور میتواند افزایش یابد.

معهدا با توجه به آن‌ما ذکر شده، بیشترین حدی که واحدهای فولادسازی کره جنوبی میتوانند در اوایل دهه ۱۹۹۰ به بازار داخلی عرضه دارند حدوداً ۲۱ میلیون تن برآورد میگردد. همچنین تا سال ۲۰۰۰ نیز که سطح تقاضای فولاد در کره جنوبی برابر با ۳۴/۹ میلیون تن پیش‌بینی میشود، بر اساس برآوردهای کنونی، میزان عرضه همان ۲۱ میلیون تن خواهد بود.

یک راه‌حل برای جبران کمبود حاصله همانا برپائی سومین مجتمع زنجیره‌ای فولادسازی به ظرفیت سالانه ۱۰ میلیون تن فولاد خام است. هرچند که ممکن است چنین راه‌حلی تحت بررسی و مطالعه باشد، لکن هیچ‌مقامی تاکنون آنرا مورد تأیید قرار نداده است. با توجه به اینکه چنین احتمالی میتواند در حال حاضر بیش از حد پیش‌رونا بهنگام ارزیابی گردد بنا براین، میبا ید چند عامل دیگر را مدنظر قرار داد.

آنچه مسلم است دست‌اندرکاران صنعت فولاد کره جنوبی، در سه‌ای پرارزشی از آموزگاران اسبق ژاپنی خود فرا گرفته‌اند. این امر میتواند از ظرفیتهای تحقیق و توسعه (R&D) مجتمع "پوسکو"، آنهم در رابطه با

گسترش زمینه فعالیت‌های خود در حوزه‌های دیگری نظیر مواد جدید، کامپیوتر، مخابرات از راه دور، وسایل فعالیت‌های خارج فولادسازی و نیز اقدام این مجتمع در سهیم شدن در شرکت‌های فولادسازی خارج، دریافت .

در این مرحله از توسعه کره جنوبی، چنین اقداماتی می‌تواند هزینه‌های مالی اضافی و غیرلازمی را تحمیل نماید. معذک، مجتمع "پوسکو"، برخلاف رقبای ژاپنی خود، سریعاً "دریا فته" است که نمی‌توانا میدواند برای مدت نامعلومی همچنان عمده‌ترین منبع عرضه‌کننده فرآورده‌های فولاد در کره جنوبی باقی‌ماند. چرا که این مجتمع می‌باید در مرحله‌ای، عرضه بعضی از فرآورده‌های کم‌قیمت خود را به تولیدکنندگانی در دیگر کشورهای در حال توسعه واگذار نماید. این امر می‌تواند در یک زمان بلند مدت تسبب گردد تا دست اندرکاران "پوسکو" جهت وارد نمودن فرآورده‌های نیمه‌نهایی فولاد آنها از مجتمع‌هایی که در حال حاضر از کم‌کم فنی "پوسکو" برخوردار می‌باشند (نظیر مجتمع "کراکاتو" یا "ندونزی") مبادرت به انعقاد قراردادهای خرید کنند. از سوی دیگر، دولت کره جنوبی نیز دریا فته است که حتی برای حفظ بازارهای صادراتی پرارزش این کشور هم می‌باید بازارهای داخلی را به روی فرآورده‌های خارجی بگشاید. در حال حاضر میزان تعرفه‌های وارداتی فرآورده‌های فولاد در سطح بالاتری است - از ۱۰ درصد برای "بیلت" و "اسلاب" تا ۲۰ درصد برای فرآورده‌های تخت فولاد و نیز انواع فولادهای - و با این میزان آنها تقلیل یابد. در این میان، ممکن است ده سال سپری گردد لکن هیچ نوع تصمیمی در مورد برپایی سومین مجتمع زنجیره‌ای فولاد سازی در کره جنوبی، اتخاذ نشود. تا آن هنگام، کره جنوبی، بخصوص برای صادرکنندگانی که مدعیاندا زجانب صادرات فولاد کره جنوبی مورد تهدید قرار گرفته‌اند، همچنان بازار پرارزشی باقی خواهد ماند .